

УДК 351.86:004.9(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-3-4>

Олег КРАВЦОВ

кандидат хімічних наук, доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (Дніпро, Україна)

ORCID: 0000-0002-8027-1796

Бібліографічний опис статті: Кравцов, О. (2024). Формування особливих механізмів національного розвитку на основі цифровізації в умовах правового режиму воєнного стану. *Публічне управління та місцеве самоврядування*, 3, 26–33, doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-3-4>

ФОРМУВАННЯ ОСОБЛИВИХ МЕХАНІЗМІВ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА ОСНОВІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах правового режиму воєнного стану в Україні формування спеціальних механізмів національного розвитку на основі цифровізації є критично важливим етапом підтримки стабільності та економічного зростання держави. Цифрові технології сприяють ефективному управлінню державними ресурсами, розвитку інноваційних секторів економіки, зміцненню національної безпеки та забезпеченню соціальної стабільності.

У статті проаналізовано ключові фактори цифровізації, які оптимізують публічне адміністрування, соціальні й економічні процеси в державі. Мета дослідження – вивчення механізмів цифровізації як важливого інструменту національного розвитку в умовах воєнного стану. Особливу увагу приділено аналізу національних і міжнародних практик, що формують стійкість державних і економічних структур за допомогою інноваційних цифрових технологій.

У дослідженні застосовано комплексний підхід, зокрема аналіз нормативно-правових актів, які регулюють цифровізацію в Україні. Використано методи порівняльного та правового аналізу, що дозволяють оцінити ефективність чинної правової бази та визначити напрями її вдосконалення для посилення національної безпеки та економічної стійкості країни в умовах повномасштабної війни.

Результати дослідження показали, що цифровізація є ключовим елементом національного розвитку, особливо в умовах воєнного стану. Це включає створення та впровадження цифрових платформ для управління національними ресурсами, розвиток електронного урядування, а також забезпечення кібербезпеки й захисту персональних даних. Завдяки таким ініціативам Україна може значно підвищити ефективність державного управління, оптимізувати бізнес-процеси та зберегти економічну стійкість.

У процесі цифровізації важливо враховувати не лише технологічні аспекти, а й соціальні виклики, зокрема цифрову нерівність та забезпечення прав людини. В умовах воєнного стану передусім слід акцентувати на інтеграції міжнародного досвіду та розробленні національних нормативно-правових механізмів, що забезпечують ефективну адаптацію країни до нових реалій. Для подальшого розвитку необхідно вдосконалювати законодавчу базу у сфері цифрових технологій та посилювати заходи з кібербезпеки.

Ключові слова: державне управління, цифрові технології, національна безпека, економічна стійкість, цифрові інструменти.

Oleg KRAVTSOV

Candidate of Chemical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Public Administration and Local Self-Government, Dnipro University of Technology, (Dnipro, Ukraine)

ORCID: 0000-0002-8027-1796

To cite this article: Kravtsov, O. (2024). Formuvannia osoblyvykh mekhanizmv natsionalnoho rozvytku na osnovi tsyfrovizatsii v umovakh pravovoho rezhymu voiennoho stanu [Formation of special mechanism for national development based on digitalization under the legal regim of marntial law]. *Public Administration and Local Government*, 3, 26–33, doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-3-4>

FORMATION OF SPECIAL MECHANISM FOR NATIONAL DEVELOPMENT BASED ON DIGITALIZATION UNDER THE LEGAL REGIM OF MARNTIAL LAW

Under the legal regime of martial law in Ukraine, the formation of special mechanisms for national development based on digitalisation is a critical stage in maintaining the stability and economic growth of the State. Digital technologies contribute to the efficient management of public resources, development of innovative sectors of the economy, strengthening of national security and ensuring social stability.

The article analyses the key factors of digitalisation that optimise public administration and social and economic processes in the State. The purpose of the research is to study the mechanisms of digitalisation as an important tool for national development under martial law. Particular attention is paid to the analysis of national and international practices that shape the sustainability of State and economic structures through innovative digital technologies.

The study applies a comprehensive approach, including an analysis of the legal acts regulating digitalisation in Ukraine. Methods of comparative and legal analysis were used to assess the effectiveness of the current legal framework and identify areas for its improvement to strengthen national security and economic resilience in the context of a full-scale war.

The research results showed that digitalisation is a key element of national development, especially in the context of martial law. This includes the creation and implementation of digital platforms for managing national resources, the development of e-government, as well as ensuring cybersecurity and personal data protection. Through such initiatives, Ukraine can significantly improve the efficiency of public administration, optimise business processes and maintain economic stability.

In the process of digitalisation, it is important to take into account not only technological aspects but also social challenges, including digital inequality and human rights. In the context of martial law, the focus should be on integrating international experience and developing national regulatory mechanisms to ensure the country's effective adaptation to new realities. For further development, it is necessary to improve the legislative framework in the field of digital technologies and strengthen cybersecurity measures.

Key words: public administration, digital technologies, national security, economic sustainability, digital tools.

Постановка проблеми. Воєнний стан є одним із найбільш критичних періодів для будь-якої держави, оскільки він супроводжується значними потрясіннями у всіх сферах суспільного життя: економіці, державному управлінні, соціальному захисті та безпеці. У таких умовах особливої важливості набуває пошук інноваційних підходів до забезпечення стійкості національного розвитку, адаптації ключових процесів до надзвичайних обставин і збереження стратегічних ресурсів. Одним із найбільш ефективних інструментів, що сприяє розв'язанню цих завдань, є цифровізація. Використання цифрових технологій дозволяє не лише оперативно реагувати на кризові виклики, але й закладати основу для подальшого відновлення та розвитку. Цифрові рішення забезпечують збереження функціонування державних інститутів, підтримку економіки, доступ громадян до соціальних послуг, а також ефективне управління ресурсами в умовах обмеженого часу та ресурсів.

В умовах воєнного стану Україна зіткнулася з унікальними викликами, які потребують інноваційних підходів до організації управління та забезпечення стабільності. Цифрові інструменти стають фундаментом для розроблення нових механізмів, які відповідають сучасним реаліям і забезпечують стійкість та відновлення. Така тематика є актуальною не лише для національного розвитку, але й для інтеграції України в глобальну цифрову спільноту, адже вона створює можливості для впровадження передових рішень у галузі державного управління, економіки та соціальної сфери навіть у надзвичайних умовах.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій, присвячених визначенню механізмів національного розвитку в умовах цифровіза-

ції та правового режиму воєнного стану, виявив низку ключових аспектів, які потребують детального наукового розгляду та обґрунтування.

Одним із центральних напрямів є інтеграція цифрових платформ, здатних ефективно підтримувати процеси ухвалення управлінських рішень у кризових ситуаціях (Белікова М., 2022). Використання цифрових інструментів для оптимізації комунікації між державними органами та громадянами, на чому зосереджують увагу (Дяченко В., Дяченко Н., 2024), є особливо актуальним в умовах воєнного стану. Такий підхід дозволяє не лише трансформувати чинні адміністративні моделі, а й формувати якісно нові механізми взаємодії між державними органами та громадянами.

На думку І. Подобєд, цифровізація є важливим стимулом для розвитку інноваційного підприємництва та складником економічної безпеки держави (Подобєд І., 2024). Запозичення передового міжнародного досвіду, як зазначають Н. Б. Демчишак, Р. Р. Юрків та В. М. Демид, сприяє адаптації цифрових технологій до специфічних умов національної економіки, що забезпечує її стійкість і конкурентоспроможність (Демчишак Н., Юрків Р., Демид В., 2023). Важливим також є створення сприятливих умов для розвитку бізнесу через податкові пільги та підтримку стартапів, орієнтованих на технологічний прогрес [9].

Значний потенціал цифрових медичних платформ для забезпечення доступності та безперервності медичних послуг під час війни підкреслює Н. Дяченко (Дяченко Н., 2024). Інтеграція електронних систем дозволяє оптимізувати роботу закладів охорони здоров'я, забезпечуючи швидкий доступ до даних пацієнтів і координацію медичної допомоги.

Відомо, що цифрові технології відіграють ключову роль у збереженні соціального діалогу та захисті вразливих верств населення (Панькова О., Касперович О., 2023). Тому використання цифрових платформ для моніторингу соціальних виплат та інтеграції в європейський економічний простір є важливим аспектом сучасних досліджень (Стрілець В. та ін., 2024).

Особливу увагу Я. Худолей і Н. Загребельна приділяють питанням захисту персональних даних в умовах воєнного стану (Худолей Я., Загребельна Н., 2023). Забезпечення кібербезпеки та правових гарантій для користувачів цифрових послуг є нагальними завданнями, які сприяють збереженню стабільності в критичних ситуаціях.

Таким чином, аналіз сучасних наукових праць з питань формування механізмів національного розвитку, заснованих на цифровізації в умовах воєнного стану, виявляє низку важливих аспектів, які раніше залишалися недостатньо дослідженими. Зокрема, основний акцент зроблено на застосуванні цифрових технологій для забезпечення ефективного управління критичними інфраструктурами та оптимізації ресурсних механізмів у сфері цивільного захисту. Це передбачає інтеграцію сучасних цифрових платформ для координації дій у кризових ситуаціях, що дає змогу пришвидшити реагування на загрози та мінімізувати наслідки. Водночас цифровізація визнається ключовим чинником для впровадження інноваційних рішень, які сприяють не лише посиленню обороноздатності країни, а й забезпеченню економічної стабільності в умовах воєнного стану. У цьому контексті особливої уваги потребує вдосконалення нормативно-правової бази, пов'язаної із захистом персональних даних, що є вкрай актуальним через високі ризики кіберзагроз у період ескалації війни в Україні.

Мета статті – аналіз механізмів цифровізації, які сприяють розвитку економіки, державного управління та соціальної сфери в умовах воєнного стану, а також характеристика ключових інструментів і стратегій для забезпечення стійкості та ефективності процесів у кризовий період. У межах мети дослідження варто виокремити такі напрями як аналіз нормативно-правових актів України, які регулюють процеси цифровізації в умовах воєнного стану; розкриття ролі цифрових платформ у збереженні та розвитку малого і середнього бізнесу, дослідження проблеми кібербезпеки, що виникають під час впровадження цифрових технологій у критичних умовах.

Виклад основного матеріалу. Цифрова економіка є рушійною силою сучасного розвитку, яка значно впливає на всі аспекти суспільного життя. Її базовими компонентами є цифрові платформи, технології автоматизації, штучний інтелект, блокчейн та інтернет речей (IoT) (Дяченко Н., 2024). Цифровізація економіки також формує основу для її післявоєнного відновлення, інтеграції у світові ринки та зміцнення національної конкурентоспроможності. В останні роки було створено Електронний Уряд України – інтегровану багаторівневу інформаційну систему, що забезпечує взаємодію та інформаційний зв'язок з урядом на основі електронних форм.

Правовий режим воєнного стану вводиться для захисту національної безпеки та забезпечення ефективного функціонування державних структур в умовах надзвичайних обставин (Дяченко В., Дяченко Н., 2024). У форматі положень Конституції України, реалізації норм національного законодавства Воєнний стан може обмежувати діяльність певних секторів через пріоритетне використання інфраструктури для оборонних потреб. Уряд зобов'язаний впроваджувати обмеження на використання інформаційних технологій для уникнення витоку даних або кібератак. Система управління державою змінюється, акцентуючи увагу на оперативності рішень, що може призводити до зменшення прозорості та підзвітності процесів. Водночас введення воєнного стану стимулює інновації та цифрову трансформацію, адже змушує уряд і бізнес адаптуватися до нових умов, упроваджуючи швидкі рішення, наприклад, електронні сервіси для мобілізації ресурсів, управління евакуацією населення та забезпечення гуманітарної допомоги.

Цифрова економіка являє собою сукупність соціально-економічних відносин, що базуються на застосуванні цифрових технологій для створення, передачі, оброблення та використання інформації. У контексті воєнного стану цифрова економіка набуває особливої важливості, забезпечуючи адаптивність державного управління, стійкість економіки та соціальної сфери до кризових викликів. Цифрові платформи виступають ключовими інструментами для підтримки адміністративних та комунікаційних процесів. Наприклад, платформи типу «Дія» дозволяють організувати дистанційний доступ до державних послуг, здійснювати виплати соціальної допомоги та координувати гуманітарні ініціативи. Вони також відіграють вирішальну роль у забезпеченні зворотного зв'язку між громадянами та державними органами в умовах обмеженої фізичної доступності.

Блокчейн-технології сприяють прозорості, безпеці та підзвітності у використанні державних і гуманітарних ресурсів. Їх застосування дозволяє створювати децентралізовані реєстри, які мінімізують корупційні ризики та підвищують довіру до рішень органів влади. У кризових умовах вони використовуються для моніторингу розподілу допомоги, управління фінансами та ведення електронного документообігу. Інтернет речей (IoT) забезпечує моніторинг та управління критичною інфраструктурою в реальному часі, що особливо важливо в умовах воєнних дій. Технології IoT використовуються для оцінювання стану транспортної, енергетичної та комунальної інфраструктури, що дозволяє оперативніше реагувати на пошкодження або дефіцит ресурсів. Крім того, IoT сприяє підвищенню ефективності логістики та контролю за збереженням ресурсів у кризових умовах. Ці технології в комплексі створюють нові можливості для адаптації державного управління, підтримки економічної активності та підвищення стійкості національної системи під час надзвичайних ситуацій. Вони також відкривають перспективи для міжнародного співробітництва та залучення інвестицій, спрямованих на розвиток цифрової інфраструктури України.

Для забезпечення ефективного функціонування державних і суспільних процесів в умовах воєнного стану необхідно розробити й запровадити механізми адаптації, які базуються на використанні цифрових технологій (табл. 1). Механізми цифровізації, як-от цифрові плат-

форми, блокчейн та IoT, мають значний вплив на забезпечення національної стійкості, особливо в кризових умовах, спричинених воєнним станом. Вони підвищують адаптивність державного управління, забезпечують безперервність економічних процесів та знижують соціальну напругу. Зокрема, універсальна платформа «Дія» забезпечує громадянам доступ до державних послуг, включаючи видачу електронних документів, виплати компенсацій для переселенців, а також реєстрацію бізнесу та соціальних ініціатив (табл. 1).

У воєнний час цифровізація стала важливим інструментом для підтримки комунікації між державою та населенням, допомагаючи зменшити бюрократичні затримки. Застосування блокчейн-рішень в Україні під час повномасштабної війни було спрямоване на прозорість гуманітарної допомоги. Наприклад, використання блокчейн-платформ для відстеження фінансових потоків допомогло забезпечити чесний розподіл міжнародної підтримки та зменшити корупційні ризики. IoT-системи були інтегровані в транспортну й енергетичну інфраструктуру, що дозволило в реальному часі контролювати стан об'єктів критичної інфраструктури. Наприклад, датчики на мостах і електростанціях дозволяють виявляти пошкодження, планувати ремонт і запобігати аваріям. Усе це значно покращило управління ресурсами в умовах війни. Наведені приклади демонструють, як впровадження цифрових технологій не тільки забезпечує національну стійкість у короткостроковій перспек-

Таблиця 1

Механізми адаптації в умовах кризи

Механізм	Особливості
Цифрова трансформація державного управління	Використання електронних платформ для оперативного обміну інформацією між державними органами; Автоматизація процесів, пов'язаних із прийняттям рішень, для зменшення людського фактору та підвищення ефективності
Цифрові інструменти підтримки економіки	Впровадження онлайн-торговельних платформ для підтримки малого та середнього бізнесу; Використання електронних платежів та криптовалют для забезпечення фінансової стабільності у випадку обмеження роботи традиційних банківських систем
Забезпечення кібербезпеки	Створення систем моніторингу та реагування на кібератаки для захисту критичної інфраструктури; Навчання населення основам цифрової безпеки
Інновації в соціальній сфері	Використання онлайн-платформ для забезпечення безперервного доступу до освіти та медицини; Розвиток цифрових інструментів для координації волонтерської діяльності
Міжнародна співпраця	Залучення іноземного досвіду та інвестицій для розроблення нових цифрових рішень; Партнерство з міжнародними організаціями для створення спільних цифрових проєктів, які підтримують стійкість держави

Джерело: розроблено автором

тиві, але й створює фундамент для тривалого економічного та соціального розвитку.

У контексті правового режиму воєнного стану в Україні основною метою законодавчого регулювання є забезпечення національної безпеки, ефективного управління та підтримання соціальної стабільності. В умовах повномасштабної війни, коли країна стикається із зовнішніми та внутрішніми загрозами, законодавчі ініціативи повинні зберігати баланс між забезпеченням державної безпеки і захистом прав громадян. Ключову роль у формуванні нормативної бази відіграють кілька основних законів, які регулюють діяльність органів державної влади, державних і приватних інститутів та забезпечують правовий порядок.

Конституція України (Конституція України, 1996) визначає основні принципи правового державного управління, забезпечуючи громадянам базові права та свободи навіть у ситуаціях, коли вводиться воєнний стан. Конституція гарантує захист прав людини, що є основою для подальшої адаптації державного законодавства до нових умов. Хоча воєнний стан дає певні надзвичайні повноваження органам державної влади, Конституція зберігає принципи верховенства права, що дозволяє обмежувати права громадян лише в межах, необхідних для забезпечення національної безпеки. Це створює основу для взаємодії між державою і громадянами, навіть під час виконання спеціальних заходів під час війни.

Закон України «Про правовий режим воєнного стану» (Про правовий режим воєнного стану, Закон України, 2015) є основним нормативно-правовим актом, що регулює порядок запровадження, функціонування та скасування воєнного стану. Він визначає повноваження органів державної влади, військових адміністрацій та інших суб'єктів управління в умовах воєнного стану, що дає можливість ефективно реагувати на загрози національній безпеці. Закон передбачає особливі механізми адаптації державного управління до екстремальних умов, зокрема щодо мобілізації ресурсів, переміщення людей, використання території та управління економікою. Це дозволяє зберігати функціональність державних інститутів, навіть коли ситуація на фронті залишається нестабільною.

Закон України «Про національну безпеку» (Про національну безпеку, Закон України, 2018) включає важливі положення щодо захисту критичної інфраструктури країни, в тому числі у сфері цифрових технологій. У сучасних умовах ці технології стали основою національної безпеки, тому вказаний закон також містить поло-

ження про кібербезпеку. Кіберзагрози можуть стати не менш серйозними, ніж воєнні дії, тому питання захисту цифрових активів та інформаційних систем стають надзвичайно важливими в умовах війни. Закон про національну безпеку регулює всі аспекти, пов'язані з кіберзахистом, зокрема забезпечення стійкості критичних інформаційних інфраструктур, захисту від кібератак та розроблення національних стратегій безпеки в цифровому просторі.

Перелічені нормативні акти створюють базу для ухвалення рішень щодо впровадження цифрових інструментів у трьох основних секторах: у державному управлінні через електронне урядування та платформи для координації екстрених заходів; в економіці, де використовуються цифрові сервіси, включаючи онлайн-торгівлю, електронний документообіг та фінансові інструменти; у соціальній сфері, забезпечуючи доступ до соціальних послуг через такі цифрові канали, як дистанційна освіта, телемедицина та онлайн-консультації. Узгодженість цих законодавчих ініціатив дозволяє Україні не лише відповідати на виклики сьогодення, але й створювати передумови для відновлення та розвитку цифрової інфраструктури в післявоєнний період.

Практичні аспекти цифровізації в умовах воєнного стану охоплюють кілька важливих сфер, кожна з яких має значний вплив на забезпечення стабільності країни та ефективно управління. У державному управлінні цифрові платформи стали незамінним інструментом для оперативного прийняття рішень. Наприклад, електронне урядування та платформи для комунікації між органами влади і громадянами дозволяють швидко реагувати на змінювану ситуацію та забезпечувати доступ до державних послуг навіть у кризових умовах. Як уже було зазначено вище, платформа «Дія», яка активно використовується для надання електронних документів та послуг, дає можливість громадянам отримувати важливі документи без необхідності відвідувати державні установи, що є особливо важливим під час воєнного стану.

Виклики та ризики цифровізації в умовах воєнного стану вимагають від держави не тільки технічних рішень, але й соціальної та правової уваги. Кібербезпека та захист даних стають критично важливими, оскільки під час війни зростає ймовірність кібератак та спроб втручання в державні інформаційні системи. Обмеження інфраструктури, що виникають унаслідок руйнувань та дестабілізації через бойові дії, ускладнюють впровадження і підтримку цифрових технологій. У соціальному контексті важливими є питання нерівного доступу до цифрових ресурсів, що

може поглиблювати соціальну нерівність, а також захист прав людини і конфіденційності особистої інформації в умовах надзвичайних ситуацій. Системний підхід до розв'язання цих проблем допоможе мінімізувати ризики та забезпечити ефективне впровадження цифрових технологій в умовах кризи.

Механізми захисту інформації та забезпечення кібербезпеки в умовах війни є критично важливими для підтримки національної безпеки та ефективного функціонування держави. Кібератаки можуть стати основним інструментом агресора для підриву державної стабільності, що робить захист інформаційних систем першочерговим завданням, оскільки війна сьогодні не обмежується лише фізичними боями на фронті, а й переміщається в кіберпростір, де можливі атаки на важливі інфраструктурні об'єкти, фінансові системи, медичні та державні бази даних. З огляду на це в Україні є потреба в розробленні та впровадженні комплексних механізмів кіберзахисту, здатних забезпечити безпеку ключових державних ресурсів і приватних даних громадян. Важливим елементом цих механізмів є створення та постійне вдосконалення систем моніторингу і реагування на кіберзагрози, а також інтеграція новітніх технологій, зокрема штучного інтелекту та машинного навчання, для попередження та ліквідації небезпечних втручань. Крім того, необхідно посилити міжнародне співробітництво в галузі кібербезпеки для ефективного протистояння глобальним загрозам.

Захист інформації в умовах війни не обмежується лише технічними аспектами. Серед важливих складників є також правове забезпечення захисту даних, включаючи розроблення нормативно-правових актів, що встановлюють стандарти захисту інформації, особливо конфіденційної, в умовах кризових ситуацій (Худолей Я., Загребельна Н., 2023). У цьому контексті уряд України має створити юридичні механізми, які дозволяють державним та приватним структурам працювати з інформацією в умовах обмежень воєнного стану, зокрема забезпечення прозорості та довіри до електронних систем державного управління (Панькова, О.В., Касперович, О.Ю., 2023). Цифровізація також вимагає розгляду питань захисту прав людини в умовах війни, адже створюються нові ризики для особистої свободи, права на приватність та доступу до інформації. У цифровому середовищі зростає ризик порушення конфіденційності особистих даних, що може бути використано як інструмент політичного або військового тиску. Отже, важливим є створення таких пра-

вових механізмів, які б захищали громадян від несанкціонованого збору та використання їхніх особистих даних, особливо за обмеженого доступу до правосуддя та контролю за діями держави в умовах воєнного стану.

Таким чином, питання кібербезпеки, захисту інформації, цифрової нерівності та прав людини є важливими складниками цифровізації в умовах війни. Вони потребують комплексного підходу, який включає як технічні, так і правові заходи, а також упровадження політики, спрямованої на забезпечення рівного доступу до цифрових можливостей та захисту прав громадян у кризовий період.

Висновки. У результаті дослідження впливу цифровізації на національний розвиток України в умовах воєнного стану було встановлено, що цифрові трансформації можуть стати ключовим фактором підтримки економічної стабільності та ефективного управління країною в кризових умовах. Цифровізація дозволяє покращити управлінські процеси, забезпечити доступ до державних послуг, знизити навантаження на адміністративні структури та забезпечити більшу прозорість у роботі органів влади. Однак реалізація цих можливостей супроводжується низкою проблем, як-от потреба в захисті даних, забезпеченні кібербезпеки та розвитку інфраструктури. Крім того, цифровий розрив і ризики порушення прав людини залишаються серйозними соціальними питаннями, які потребують належної уваги на всіх рівнях державної політики.

Для покращення ефективності цифрових трансформацій в умовах воєнного стану державним органам, бізнесу та громадянам рекомендовано вжити низку заходів. По-перше, необхідно вдосконалювати законодавчу базу, що регулює сферу цифровізації. Це включає прийняття нових законів, а також адаптацію чинних нормативно-правових актів до умов надзвичайного стану. Важливим кроком є створення нових цифрових сервісів, які дозволять ефективно управляти національними ресурсами, забезпечити оперативний доступ до важливої інформації та здійснювати онлайн-управління в реальному часі. Крім того, посилення міжнародної співпраці у сфері цифровізації є необхідним для забезпечення доступу до передових технологій, а також для залучення інвестицій у цифрові проекти, що дозволить Україні зміцнити її цифрову інфраструктуру.

Загалом, в умовах воєнного стану цифровізація має великий потенціал для розвитку національної економіки та суспільства, проте її успіх залежить від комплексного підходу до розв'язання наявних проблем, які виникають

у результаті впровадження новітніх технологій. Виконання рекомендацій, спрямованих на удосконалення правового регулювання, розроблення нових сервісів та зміцнення міжнародної співпраці, допоможе значно покращити ефективність цифровізації і сприятиме подальшому розвитку України в умовах глобальних викликів.

Адже, хоча цифровізація вже має суттєвий позитивний вплив на державне управління та економіку України, для забезпечення сталого розвитку країни в післявоєнний період необхідні подальші наукові дослідження, спрямовані на усунення наявних бар'єрів та розроблення нових рішень, які би відповіли викликам часу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Белікова М. Цифровізація публічного адміністрування в умовах воєнного стану. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 8(10). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-8\(10\)-381-392](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-8(10)-381-392) (дата звернення: 20.11.2024).
2. Демчишак Н. Б., Юрків Р. Р., Демид В. М. Іноземний досвід стимулювання розвитку інноваційного підприємництва: імплементація в умовах цифровізації економіки України та зміцнення національної безпеки. *Агросвіт*. 2023. № 17. С. 30–38. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2023.17.30> (дата звернення: 20.11.2024).
3. Дяченко В., Дяченко Н. Публічний digital-маркетинг як елемент державної інформаційної політики. *Наукові перспективи*. 2024. № 2(44). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)-245-254](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-245-254) (дата звернення: 20.11.2024).
4. Дяченко Н. Державні механізми сприяння відновленню громадського здоров'я у період воєнного стану. *Суспільство та національні інтереси*. 2024. № 3(3). URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-3\(3\)-21-33](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-3(3)-21-33) (дата звернення: 20.11.2024).
5. Панькова, О.В., Касперович, О.Ю. Соціальний діалог і трудова сфера України в умовах воєнного стану, євроінтеграції, цифровізації: проблеми та перспективи для повоєнного відновлення. *Економіка промисловості*. 2023. № 2 (102). С. 78-104. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/191399> (дата звернення: 20.11.2024).
6. Подобєд І. Цифровізація як сучасний тренд трансформації ресурсного механізму системи цивільного захисту. *Науковий вісник: державне управління*. 2024. № 1 (15). С. 82–103. URL: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2024-1\(15\)-82-103](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2024-1(15)-82-103) (дата звернення: 20.11.2024).
7. Стрілець В. Ю., Пожар А. А., Флегантова А. А., Франко Л. Ю., Єжелей Ю. О., Зборик Д. С. Цифровізація як інструмент побудови інноваційної стратегії розвитку бізнесу країн ЄС в умовах адаптації до кризових тенденцій міжнародної економіки. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2024. № 3(113). С. 80–88 URL: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-3-11> (дата звернення: 20.11.2024).
8. Худолей Я., Загребельна Н. Захист персональних даних у період дії в Україні правового режиму воєнного стану: загальнотеоретичні аспекти. 2023. *Legal Bulletin*. С. 75–82. DOI: <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2023-08-75-82>.
9. Конституція України. Закон України від 28 червня 1996р. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.11.2024).
10. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII : станом на 27 лип. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 20.11.2024).
11. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII : станом на 9 серп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 20.11.2024).

REFERENCES:

1. Bielikova, M. (2022). Tsyfrovizatsiia publichnoho administruvannia v umovakh voiennoho stanu [Digitalization of public administration in the conditions of martial law]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnologii – Scientific Innovations and Advanced Technologies*, 8(10), 381–392. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-8\(10\)-381-392](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-8(10)-381-392) [in Ukrainian].
2. Demchyshak, N. B., Yurkiv, R. R., & Demyd, V. M. (2023). Inozemnyi dosvid stymuliuvannia rozvytku innovatsiinoho pidpriemnytstva: implementatsiia v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky Ukrainy ta zmitsnennia natsionalnoi bezpeky [Foreign experience in stimulating the development of innovative entrepreneurship: Implementation in the conditions of Ukraine's digital economy and strengthening national security]. *Agrosvit – Agrosvit*, 17, 30–38. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2023.17.30> [in Ukrainian].
3. Diachenko, V., & Diachenko, N. (2024). Publichnyi digital-marketynh yak element derzhavnoi informatsiinoi polityky [Public digital marketing as an element of government information policy]. *Naukovi*

perspektyvy (Naukovi perspektivi) – Science Perspectives (Naukovi Perspektivi), 2(44), 245–254. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)-245-254](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-245-254) [in Ukrainian].

4. Diachenko, N. (2024). Derzhavni mekhanizmy spryannia vidnovlenniu hromadskoho zdorov'ia u period voiennoho stanu [State mechanisms for promoting the renewal of public health during the martial law period]. *Suspilstvo ta natsionalni interesy – Sustainability and National Interests*, 3(3), 21–33. [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-3\(3\)-21-33](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-3(3)-21-33) [in Ukrainian].

5. Pankova, O. V., & Kasperovych, O. Iu. (2023). Sotsialnyi dialoh i trudova sfera Ukrainy v umovakh voiennoho stanu, yevrointehratsii, tsyfrovizatsii: problemy ta perspektyvy dla povoiennoho vidnovlennia [Social dialogue and the labor sphere of Ukraine in martial law, European integration, digitalization: Problems and prospects for post-war recovery]. *Ekonomika promyslovosti – Economics of Industry*, 2(102), 78–104. <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/191399> [in Ukrainian].

6. Podobied, I. (2024). Tsyfrovizatsiia yak suchasnyi trend transformatsii resursnoho mekhanizmu systemy tsyvilnoho zakhystu [Digitalization as a modern trend of transforming the resource mechanism of the civil protection system]. *Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia – Scientific Bulletin: Public Administration*, 1(15), 82–103. [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2024-1\(15\)-82-103](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2024-1(15)-82-103) [in Ukrainian].

7. Strilets, V. Yu., et al. (2024). Tsyfrovizatsiia yak instrument pobudovy innovatsiinoi stratehii rozvytku biznesu krain YES v umovakh adaptatsii do kryzovykh tendentsii mizhnarodnoi ekonomiky [Digitalization as a tool for building an innovative business development strategy in EU countries under adaptation to crisis trends in the international economy]. *Scientific Bulletin of PUET: Economic Sciences*, 3(113). <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-3-11> [in Ukrainian].

8. Khudoliei, Y. N., & Zahrebelna, N. A. (2023). Protection of personal data during the period of martial law in Ukraine: General theoretical aspects. *Legal Bulletin*, 84(8), 75–82. <https://doi.org/10.31732/2708-339x-2023-08-75-82>

9. Konstytutsiia Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r. [Constitution of Ukraine. Law of Ukraine dated 28 June 1996]. (n.d.). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

10. Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu: Zakon Ukrainy vid 12.05.2015 № 389-VIII [On the legal regime of martial law: Law of Ukraine dated May 12, 2015 No. 389-VIII]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> [in Ukrainian].

11. Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 21.06.2018 № 2469-VIII [On the national security of Ukraine: Law of Ukraine dated June 21, 2018 No. 2469-VIII]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> [in Ukrainian].